

Департамент культури та взаємозв'язків з громадськістю
Черкаської обласної державної адміністрації

Комунальний заклад «Обласна універсальна
наукова бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

Література про Черкаську область

за I квартал 2019 року

Бібліографічний покажчик

Черкаси 2019

УДК 016:908] (477.46)
Л64

Укладач   Л. Т. Демченко

Редактор   В. К. Величко

Л64   **Література** про Черкаську область за I квартал 2019 року : бібліогр. покажч. / Департамент культури та взаємозв'язків з громадськістю Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Л. Т. Демченко]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2019. – 36 с.

Покажчик «Література про Черкаську область» виходить щоквартально. Включає описи краєзнавчих книг та найважливіших статей з періодичних видань.

Видання призначене для бібліотечних працівників, краєзнавців, педагогів, студентів.

УДК 016:908] (477.46)

© Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка», 2019

Від укладача

Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка видає поточний бібліографічний покажчик «Література про Черкаську область» з 1959 року.

Він виходить випусками щоквартально. Включає описи книг та найважливіших статей з періодичних видань. Матеріал систематизований за розділами, які відображають основні питання краєзнавства.

В межах розділів література подана в логічній послідовності, частково анотована.

Бібліографічний покажчик розрахований на бібліотечних працівників, краєзнавців, педагогів, студентів.

ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ПРО ОБЛАСТЬ. МІСТА І СЕЛА КРАЮ. АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ

1. **Черкащина – земля прадавня, щедра і свята** [Образотворчий матеріал] / [авт.-упоряд. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 167 [1] с. : іл.

2. **Енциклопедія Сучасної України.** Т. 19. Малиш–Медицина / [НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України ; наук. ред. Болтівець С. І. та ін.]. – Київ : Ін-т енциклопед. дослідж., 2018. – 688 с. : іл. – Містить бібліогр.

Є відомості про видатних діячів та населені пункти Черкас. обл.

3. **Енциклопедія Сучасної України.** Т. 20. Медична–Мікоян / [НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України ; наук. ред. Болтівець С. І. та ін.]. – Київ : Ін-т енциклопед. дослідж., 2018. – 688 с. : іл. – Містить бібліогр.

Є відомості про видатних діячів на населені пункти Черкас. обл.

4. **Черкаській області виповнилося 65 років** : [про рішення Верховної Ради СРСР від 7 січ. 1954 р.] / за матеріалами сайту «Красзнавча Черкащина» // Акцент. – 2019. – 9 янв. (№ 2). – С. 1.

5. **Мельниченко, В.** Як створювалася Черкаська область / Василь Мельниченко // 7 днів Черкаси. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 17.

6. **Мельниченко, В.** Черкащина святкує 65-річчя / Василь Мельниченко // Черкас. край. – 2019. – 9 січ. (№ 2). – С. 1.

7. **Утворення Черкаської області** : як це було : 7 січ. Черкас. обл. як самост. адміністр. утворенню виповнюється 65 років / у матеріалі використані фот. Ігната Діамента з архіву Олександра Сердюка // Нова Доба. – 2019. – 3 січ. (№ 1). – С. 4–5.

* * *

8. **Лісовий, О.** Олександр Лісовий : «Кожна людина повинна відчувати турботу про себе» : [здобутки Золотоніс. р-ну у 2018 р.] : бесіда з головою Золотоніс. район. держ. адмін. Олександром Лісовим

/ інтерв'ю вела Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2019. – 6 лют. (№ 6). – С. 5.

9. Ренькас, І. Ігор Ренькас : «Працюємо спільно, з любов'ю до Канева» : [сьогодення та розвиток м. Канів] : бесіда з міськ. головою Ігорем Ренькасом / інтерв'ю вела Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 5.

10. Яріш, А. Черкаський район : результати роботи вселяють оптимізм : [здобутки Черкас. р-ну у 2018 р.] : бесіда з головою Черкас. район. держ. адмін. Анатолієм Ярішем / записала Марія Качанова // Черкас. край. – 2019. – 9 берез. (№ 10). – С. 5.

* * *

11. Зміни в адміністративно-територіальному устрої України : [в т. ч. й у Черкас. обл.] // Відомості Верх. Ради України. – 2019. – № 1. – С. 29–36.

12. Зміни в адміністративно-територіальному устрої України : [зокрема, в Черкас. обл. – створення об'єдн. територ. громад] // Відомості Верх. Ради України. – 2019. – № 9. – С. 11–12.

13. Статистичний щорічник Черкаської області за 2017 рік / Держ. служба статистики України, Голов. упр. статистики у Черкас. обл. ; [за ред. В. П. Приймак]. – Черкаси : Голов. упр. статистики, 2018. – 419 с. : табл.

Краєзнавство. Пам'ятки історії і культури

14. Персоналістичний вимір історії Черкащини : матеріали Першої регіон. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 80-річчю з дня народж. Бушина М. І., 12 берез. 2018 р., Черкаси : Гордієнко Є. І. : ЧДТУ, 2018. – 424 с.

* * *

15. Сімдесята весна Григорія Голиша : [біографія краєзнавця і педагога] // Черкас. край. – 2019. – 6 берез. (№ 10). – С. 4.

16. Голиш, Г. «Живу за принципом «Бог і люди бачать усе» : [про життя та діяльність] : бесіда з Григорієм Михайловичем Голишем,

істориком-краєзнавцем, дир. Наук. б-ки ім. Михайла Максимовича ЧНУ ім. Б. Хмельницького / записала Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2019. – 7 берез. (№ 10). – С. 10.

17. Визначили, за що присуджуватимуть краєзнавчу премію ім. Івана Городинця : [краєзнавча премія Драбів. район. ради] // Нова Доба. – 2019. – 20 берез. (№ 12). – С. 4.

18. Україна Ольги Діденко : монографія : [присвяч. 100-річчю від дня народж. дослідниці історії Уманщини, археолога, етнографа Діденко О. П. / О. Скуратівська та ін.]. – Київ : Талком, 2017. – 133 с.

19. Лазуренко, В. Ювілейна Черкащина Василя Мельниченка [до 70-річчя В. М. Мельниченка, історика, краєзнавця, професора ЧНУ ім. Б. Хмельницького] / Валентин Лазуренко // Черкас. край. – 2019. – 2 січ. (№ 1). – С. 7.

20. Юхно, Б. «Динамічна біографія» Василя Мельниченка : [про життя та діяльність В. М. Мельниченка, професора ЧНУ ім. Б. Хмельницького, голову Черкас. обл. орг. НСКУ] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 10 січ. (№ 2). – С. 1, 5.

21. Юхно, Б. Борис Юхно : «Справедливість є, але часто її доводиться виборювати кулаками» : [бесіда з черкас. істориком та краєзнавцем] / записала Оксана Прітченко // Країна. – 2019. – № 12. – С. 30–32.

* * *

22. Найвеличніші замки та найглибший каньон : якими рекордами може похизуватися Черкащина / за матеріалами сайту «04744.info» // 7 днів Черкаси. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 17.

АРХЕОЛОГІЯ. ЕТНОГРАФІЯ

23. Овчинников, Е. В. Трипільська культура Канівського Подніпров'я (IV тис. до н. е., етапи В II-С I) : монографія / Е. В. Овчинников ; НАН України, Ін-т археології. – Київ : Олег Філюк, 2013. – 439 с. : іл. – Бібліогр.: с. 416–439.

24. Археологія й стародавня історія краю (130 тис. р. т.–IX ст.) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко,

К. Івангородський, О. Компанієць та [ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 2. – С. 31–72.

25. Сергєєва, М. С. Майстри з обробки дерева та кістки давньоруського міста Воїня / М. С. Сергєєва ; НАН України, Ін-т археології. – Харків ; Київ : Майдан, 2015. – 231 с.

* * *

26. Горошко, Л. М. Символіка води в обрядовій традиції жителів Черкащини = Symbolism of water in the traditional folk rituals of Cherkasy region : [монографія] / Леся Горошко ; [відп. Ред. С. Павлюк] ; НАН України, Ін-т народознавства. – Київ : Олег Філюк, 2017. – 255 с. : іл.

27. Таїрова-Яковлева, Т. Г. Повсякдення, дозвілля і традиції козацької еліти Гетьманщини : пер. з рос. / Тетяна Таїрова-Яковлева. – Вид. 2-ге. – Київ : Кліо, 2018. – 182 с.

І. Виговський, П. Дорошенко, Б. Хмельницький, Т. Хмельницький, Ю. Хмельницький, Д. Чаплинський – див. покажчик імен – с. 176–181.

28. Клименко, В. Натільні хрестики українців часів козаччини : [зокрема, про дукачеві хрести-прикраси Черкас. типу] / Володимир Клименко // Нумізматика і фалеристика. – 2019. – № 1. – С. 37–41.

29. Нікітенко, Л. Подарунок від княгині Яшвіль : унік. віконниця з Сунок стала експонатом музею : [віконниця поч. ХХ ст. з малюнком княгині Н. Яшвіль] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2019. – 6 лют. (№ 14). – С. 3.

* * *

30. Нові монети України : [зокрема, Іван Нечуй-Левицький – монета у 2 грн, введено в обіг 6.11.2018 р.] / за інформацією НБУ // Нумізматика і фалеристика. – 2019. – № 1. – С. 2.

ІСТОРІЯ

31. Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 697 с. : іл. –

Бібліогр.: с. 646–656. – Ім. покажч.: с. 657–678. – Геогр. покажч.: с. 679–694.

Історія краю до 1917 р.

32. Києворуський час (882–1240) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 3. – С. 73–97.

33. Під ординською зверхністю (1240–1345) : [татар. завойовники на Черкащині] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 4. – С. 97–109.

34. Край у складі Великого князівства Литовського (1362–1569) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 5. – С. 109–161.

35. У добу Речі Посполитої (середина XVI–середина XVII ст.) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 6. – С. 163–201.

36. Черкащина та становлення Української держави в роки Національно-визвольної війни (1648–1657) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 7. – С. 203–249.

37. У добу Руїни. На прикордонні (друга половина XVII–початок XVIII ст.) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 8. – С. 251–279.

38. Черкащина XVIII ст. Останні десятиліття в складі Речі Посполитої. Втрата козацької автономії на Лівобережжі // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський,

О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 9. – С. 281–308.

39. Кривошея, І. Соціальна декласація уманської шляхти / Ігор Кривошея // Польське національне повстання 1830–1831 рр. на Правобережній Україні : від міфів до фактів : колектив. монографія. – Київ, 2018. – С. 232–255.

40. Кривошея, І. Уманська шляхта в польському повстанні 1830–1831 років / Ігор Кривошея // Польське національне повстання 1830–1831 рр. на Правобережній Україні : від міфів до фактів : колектив. монографія. – Київ, 2018. – С. 147–157.

Черкащина в період Української революції 1917–1921 рр.

41. Тобі, Україно, і перший мій подих, і подих останній тобі ! : (до 100-річчя Укр. революції 1917–1921 рр.) : [зб. навч.-метод. матеріалів з історії Черкащини доби Укр. революції 1917–1921 рр.] ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Комун. навч. закл. «Черкас. обл. ін-т післядиплом. освіти пед. працівників Черкас. облради». – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 176 с.

42. У добу Української революції (1917–1921) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 12. – С. 363–382.

43. Холодноярські повстанці, голод і церква в лещатах совєцької влади // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 13. – С. 383–393.

44. Канівчанин Павло Гарячий : сотник УНР і провідник ОУН загинув від рук німецького гестапо... : [уродженець с. Буда-Горобіївська Канів. р-ну] // Козац. край. – 2019. – Берез. (№ 1). – С. 7.

45. Бравада, О. Колишній агроном шаблю «прополював від бур'яну» Україну навесні 1919 року... : [С. Голуб, полковник Армії УНР, уродженець с. Пилява Канів. р-ну] / Олександр Бравада // Козац. край. – 2019. – Берез. (№ 1). – С. 6.

46. Бравада, О. У Легедзиному демонстрували оригінал печатки Симона Петлюри і провели реконструкцію бою 100-річної давнини... : [фестиваль військ.-іст. реконструкції «Легедзине – буремний 1919-й] / Олександр Бравада // Вечірні Черкаси. – 2019. – 13 берез. (№ 11). – С. 6.

47. Випускник ЧНУ дослідив долю черкащан – учасників бою під Крутами / за дослідж. Олексія Компанійця // Вечірні Черкаси. – 2019. – 6 лют. (№ 6). – С. 6.

48. Черкаські активісти вшанували Героїв Крут, похованих у Старосіллі : [с. Старосілля Городищен. р-ну] / за повідомл. Валентини Коваленко // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 6 лют. (№ 6). – С. 6.

20-і–30-і роки ХХ ст. на Черкащині

49. Черкащина в роки нової економічної політики : [1922–1928 рр.] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 14. – С. 395–424.

50. Голодно-трагічні роки (1929–1939) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 15. – С. 425–463.

51. Епплбом, Е. Червоний голод : війна Сталіна проти України / Енн Епплбом. – Київ : NRES PRESS, 2018. – 440 с. : іл.
Черкаська обл. – с. 132, 146, 228, 232, 255, 261, 263.

Край в роки Другої світової війни

52. Черкащина в роки Другої світової війни // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 16. – С. 465–525.

53. 10 фактів про життя в Черкасах під час війни : як місто пережило 845 днів німець. окупації : [спогади черкас. краєзнавця

В. Б. Страшевича] / за матеріалами сайту in.sk.ua // 7 днів Черкаси, 2019. – 20 лют. (№ 8). – С. 16.

54. Визволення Городищини : згадують діти війни : [10 лют. – 75 річниця визволення Городищен. р-ну в роки Другої світ. війни] / Олександр Ткаченко та інші // Погляд часу. – 2019. – 28 лют. (№ 9). – С. 11.

55. Моренко, Л. Безстрашність і героїзм виявили й мирні жителі : [під час Корсунь-Шевченків. битви] / Людмила Моренко // Голос України. – 2019. – 16 лют. (№ 32). – С. 12.

56. Моренко, Л. Героями битви ставали й місцеві жителі : [до 75-річчя Корсунь-Шевченків. битви] / Людмила Моренко // Нова Доба. – 2019. – 7 лют. (№ 6). – С. 6.

57. Моренко, Л. Жителька Корсуня-Шевченківського Катерина Касяненко : «Жахливішого за війну не пережила нічого» : [зі спогадів про окупацію та визволення м. Корсунь-Шевченківський] / Людмила Моренко // Нова Доба. – 2019. – 7 лют. (№ 6). – С. 7.

58. Ходзіцький, В. Відзначили 75-ту річницю визволення району : [12 берез. 1944 р. визволено Катеринопільський р-н] / Василь Ходзіцький // Нова Доба. – 2019. – 20 берез. (№ 12). – С. 5.

59. Безсмертя подвигу : [про кавалерів бойов. нагород періоду Другої світ. війни с. Литвинець Черкас. обл. / уклад. : Баранник В. В., Протасенко І. М.]. – Канів : Родень, 2017. – 108 с.

60. Кондратський, Л. Пам'ять – життєдайна сила нації : [про буд-во «Пагорбу слави» у м. Черкаси] / Леонід Кондратський // Черкас. край. – 2019. – 13 лют. (№ 7). – С. 5.

61. Історія Пагорба Слави : драма руйнацій і гордість забудов : [м. Черкаси] / за інформацією in.sk.ua // 7 днів Черкаси, 2019. – 6 берез. (№ 10). – С. 16.

62. Тімергаліна, В. Найвідомішу битву Другої світової відтворили на Черкащині : [17 лют. відтворення прориву Шендерівка–Почапинці (Лисян. р-н) у Корсунь-Шевченків. наступ. операції] / Валерія Тімергаліна // Нова Доба. – 2019. – 21 лют. (№ 8). – С. 5.

63. Пепчук, А. Голодний 1947-й : [спогади очевидців про голод 1947 р. у с. Босівка Лисян. р-ну] / Анатолій Пепчук // Сіл. Вісті. – 2018. – 23 листоп. (№ 90). – С. 2.

Друга половина ХХ ст.–ХХІ ст.

64. Черкащина в період «розквіту» та краху комунізму : [1946–1990 рр.] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 17. – С. 527–556.

65. Черкаська область – складова соборної української держави : [1991–2001 рр.] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 18. – С. 557–580.

66. Юхно, Б. Стіл на мільйон і ялинка за 1 гривню : наші новорічні 1990-ті : [про вартість новоріч. столу та продовольчі ціни у 1990-х рр. на Черкащині] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 10 січ. (№ 2). – С. 8–9.

67. Черкащина революційна і постреволуційна (хроніка 2004–2016 років) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 19. – С. 581–606.

Історія міст і сіл Черкащини

68. Соколенко, Д. А. Черкаси вражають : попул. довід. / Дар'я Соколенко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 42 с.

69. Перший кінотеатр у квартирі та держава готів : 10 неочікуваних фактів про Черкаси / за інформацією сайту «in.ck.ua» // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 23 січ. (№ 4). – С. 16.

70. Юхно, Б. Рік свині – не рік «свинячий» : [про 1899, 1911, 1923, 1935, 1947, 1959, 1971, 1983, 1995, 2007 роки у м. Черкаси] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 7 лют. (№ 6). – С. 8–9.

71. Юхно, Б. Черкаський сувенір : [товари-сувеніри, що виготовлялись на Черкащині у 1950–1980 рр.] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 14 берез. (№ 11). – С. 10 ; 20 берез. (№ 12). – С. 10.

* * *

72. Охматів. Минуле і сьогодні : нариси, наук. ст., відомості, довідки, спогади, док. і матеріали. – Жашків : Горошко С. І., 2017. – 574 с.

73. Голиш, Г. М. Подорож Златокраєм : нарис історії Золотоніщини та її поселень від давнини до сьогодні / Г. М. Голиш, Л. Г. Лисиця ; [ред. рада : Гончаренко Т. І. (голова) та ін.]. – 2-ге вид. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 579 с., [16] с. іл. : іл. – Ім. покажч.: с. 545–564. – Геогр. покажч.: с. 565–572.

74. Голод, І. Усі дороги ведуть до Канева – тому й Шевченко його вибрав... : ще батько Данила Галицького, князь Роман Мстиславич починав звідси кар'єру, тут спочили козац. Гетьмани, сюди Грушевський збирався перенести столицю УНР : [з історії Канівщини 1578–1926 рр.] / Ігор Голод // Козац. край. – 2019. – Берез. (№ 1). – С. 2.

75. Крамар, В. В. Копіювата : зберегти від забуття : іст.-краєзнав. нариси / Віктор Крамар ; [упоряд. В. В. Крамар ; ред. С. К. Пирожко]. – Вид. 2-ге, випр. та доповн. – Луцьк : Іванюк В. П., 2018. – 579 с. : іл. – Бібліогр.: с. 573–575.

76. Сміла – край Притясминський : [зб. краєзнав. матеріалів / упоряд. : Л. І. Скороход та ін. ; за заг. ред. Л. І. Скороход]. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. – Чорнобай : Чорнобаїв КПП, 2017. – 488 с.

77. Поліщук, А. І. Тальнівщина – любові нашої земля : іст.-публіцист. роздуми про рідний край / Андрій Поліщук. – Умань : Візаві, 2018. – 161 с. : іл.

З історії і сьогодні Тальнівського району. Нариси про села Тальнівщини.

Громадсько-політичні, історичні та військові діячі, імена яких пов'язані з краєм

78. Нераденко, Т. Відомі краєзнавці та світові знаменитості Черкащини / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 387–493.

* * *

79. Скрипник, О. В. Розстріляний на Донбасі «за зміну Росії» : [роман] / Олександр Скрипник. – Київ : Ярославів Вал, 2017. – 241, [1] с.
Про посла Української Держави на Кубані (1918) Федора Боржинського (1879–1919), уродженця с-ща Верхнячка, тепер Христинів. р-ну.

80. «Все життя віддати Україні...» : до 140-річчя від дня народж. А. Лівіцького (1879–1954) / підгот. О. Бохан // Дати і події, 2019, перше півріччя : календар знамен. дат № 1 (13) / Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. – Київ, 2018. – С. 69–72. – Бібліогр.: с. 71–72.

81. Слабошпицький, М. Чоловік, що мав діагнозів на вісім смертей, – Анатолій Лупиніс : [про укр. політ. та громад. діяча УНА-УНСО, поета, черкащанина ; фрагмент з кн. М. Слабошпицького «Із пам'яті дзеркала»] / Михайло Слабошпицький // Слово Просвіти. – 2019. – 24-30 січ. (Число 4). – С. 8–9.

82. Черкаська, Г. 19 років тому скінчив свій земний шлях Анатолій Лупиніс – останній романтик українського опору : [А. Лупиніс, громад. діяч, поет, колиш. житель с. Сатанівка Монастирищен. р-ну та м. Черкаси] / Ганна Черкаська // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 13 лют. (№ 7). – С. 7.

83. У дендропарку «Софіївка» з'явився пам'ятник Софії Потоцькій : [м. Умань] / за матеріалами сайту 04744 // Акцент. – 2019. – 9 янв. (№ 2). – С. 2.

84. Бравада, О. Перед гетьманом із Канева тремтіли цілі імперії : [І. Сірко] / Олександр Бравада // Козац. край. – 2019. – Берез. (№ 1). – С. 4.

85. Булаву Хмельницького вивезли в Москву : розслідування творців фільму «Скарби нації» / за інформацією сайту «Рідна Черкащина» // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 30 січ. (№ 5). – С. 11.

ПРИРОДА. ЕКОЛОГІЯ

86. Астрономія, геологія та палеонтологія : [Черкас. регіон до появи людини] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 1. – С. 11–30.

87. Мишаков, В. Де взяв золото Полуботок : краєзнавець знайшов черкаський слід : [про запаси золота на Черкащині] / Вадим Мишаков // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 9 січ. (№ 1/2). – С. 7.

88. Нікітенко, Л. Нежива вода : Дніпро забрудн. хім. сполуками і втратив здатність до самоочищення : [у р-ні Черкас] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2019. – 18-19 січ. (№ 6). – С. 2.

89. Стригун, Ю. Чому всихає Гірський Тікич? : за 30 років річка втратила 30% свого водостоку / Юрій Стригун // Акцент. – 2019. – 27 марта (№ 13). – С. 5.

90. Нікітенко, Л. Гектари підсніжників : у Холодному Яру квітує унікальний червонокнижний первоцвіт / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2019. – 19 берез. (№ 31). – С. 11.

91. Юхно, Б. 70 років тому найбільший цвинтар Черкас почали перетворювати на парк : [історія парку «Соборний», колиш. «Парк імені 1 Травня» у м. Черкаси] / Борис Юхно // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 6 берез. (№ 10). – С. 11.

ЕКОНОМІКА ОБЛАСТІ

Промисловість. Транспорт. Комунальне господарство

92. Це – успішний приклад розвитку внутрішніх інвестицій, – Олександр Вельбівець на відкритті заводу ТОВ «МОВЕР МІЛ» : [з-д із переробки зерн. культур у с. Криві Коліна Тальнів. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2019. – 27 лют. (№ 9). – С. 4.

93. Кирей, Р. Достойне життя без обмежень можливе : «Урядовий кур'єр» з'ясував, хто краще забезпечує інвалідів засобами реабілітації – держ. чи приват. підприємства : [робота Черкас. протез.-ортопед. центру] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2019. – 23 берез. (№ 57). – С. 6.

94. Протезів та взуття на мільйони виготовляють для людей з інвалідністю у Черкасах : [Черкас. протезно-ортопед. цех] // Черкас. край. – 2019. – 20 берез. (№ 13). – С. 1, 11.

95. На Черкащині є залізнична станція з раритетними паровозами, що «грають» у фільмах : [з історії та сьогодення станції Цвіткове (Городищен. р-н)] / за матеріалами Mandryk.ua // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 20 лют. (№ 8). – С. 11.

96. Дніпро без пароплавів : чому через Черкаси не ходить пасажир. річк. транспорт / сайт «Громадське : Черкаси» // 7 днів Черкаси. – 2019. – 13 берез. (№ 11). – С. 16.

97. Карась, П. Пориви теплотрас у Черкасах бачитимуть з неба : [«Черкаситеплокомуненерго» придбав гексакоптер для виявлення поривів] / Павло Карась // Вечірні Черкаси. – 2019. – 13 лют. (№ 7). – С. 7.

98. Слинько, І. Ігор Слинько : КП «Черкаська служба чистоти» працює з повною віддачею : бесіда з директором підприємства Ігорем Слиньком / інтерв'ю вела Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2019. – 9 січ. (№ 2). – С. 5.

Сільське господарство

99. Андрійченко, В. «АГРОКО» – велика й дружна родина, де ставлять європейські рекорди : [здобутки СТОВ «АГРОКО» у с. Мельники та с. Крутьки Чорнобаїв. р-ну в галузі молоч. скотарства] / Валентина Андрійченко // Черкас. край. – 2019. – 6 берез. (№ 10). – С. 9.

100. Душейко, П. Справжній гетьман : [діяльність агропром. корпорації «Дніпро», с. Васютинці Чорнобаїв. р-ну] : бесіда з директором підприємства Петром Григоровичем Душейком / записав Федір Столяржевський // Агроперспектива. – 2018. – № 9/10. – С. 12–19.

101. Марченко, В. Продукція, а не сировина, допомагає розвитку фермерського господарства «Дружба» : [діяльність СФГ «Дружба» в Тальнів. р-ні] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2019. – 13 берез. (№ 11). – С. 8.

102. Марченко, В. Завершився зажинок Івана Брусліновського : [про І. М. Брусліновського, дир. СТОВ «Іскрене», с. Іскрене Шполян. р-ну. Некролог] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2019. – 9 січ. (№ 2). – С. 6.

103. Нікітенко, Л. Сkoopерувалися : Черкащина лідирує в Україні за кількістю с.-г. кооперативів / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2019. – 20 лют. (№ 20). – С. 9.

104. Нікітенко, Л. Майстри об'єднуються : на Черкащині діє 128 сільськогосподарських кооперативів – найбільше в Україні / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2019. – 19 берез. (№ 31). – С. 3.

105. Кирей, Р. Наші молочарі можуть бути у світових лідерах : [в Умані відкрили молоч. кооператив] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2019. – 18 груд. (№ 239). – С. 5.

106. Кирей, Р. 128 кооперативів – далеко не межа : [про коз. кооператив у с. Глушки Корсунь-Шевченків. р-ну з вир-ва сирів та кооператив. рух на Черкащині] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2019. – 7 лют. (№ 25). – С. 4.

107. Ільченко, В. Володимир Ільченко : «Бренд «UKRAVIT» – це якість світового рівня» : [діяльність ТОВ «Фабрика агрохімікатів» у

м. Черкаси] : бесіда з директором ф-ки Володимиром Ільченком / інтерв'ю вела Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2019. – 23 січ. (№ 4). – С. 5.

108. Марченко, В. І меліоративні, і будівельні роботи якісно виконує ТОВ «МС Золотоніська механізація» : [меліорація на Лівобережжі Черкащини] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2019. – 13 лют. (№ 7). – С. 16.

109. Даниленко, О. Господар вічнозеленої оази : [робота Уман. теплич. комбінату і заслуги його дир. М. Гордія] / Ольга Даниленко, Лідія Лісова // Голос України. – 2019. – 29 січ. (№ 18). – С. 6.

110. Даниленко, О. Феномен Миколи Гордія : [М. Гордій, засл. працівник сіл. госп-ва, дир. ПОСТ «Уманський тепличний комбінат»] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2019. – 30 січ. (№ 5). – С. 9.

111. Марченко, В. Племзаводи СПОП «Відродження» – за крок до 10 тонн молока : [с. Скотареве Шполян. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 8.

112. Дзюбенко, О. «Зберегти ліси – наше головне завдання» : [ліс. та мислив. госп-во Черкащини] : бесіда з нач. Черкас. обл. упр. ліс. та мислив. госп-ва Олександром Миколайовичем Дзюбенком / інтерв'ю вела Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2019. – 29 лют. (№ 9). – С. 5.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

113. Соколовська, Л. Обласна лікарня змінила статус : що це означає для пацієнтів? / Лариса Соколовська, Олександр Дудник // Черкас. край. – 2019. – 9 січ. (№ 2). – С. 7.

114. Соколовська, Л. Виходжують не лише ліками, а й чуйним словом : [робота кардіол. від-ня Черкас. обл. лікарні : за матеріалами бесіди з завідувачкою від-ня Н. Однороманенко] / Лариса Соколовська, Лідія Лісова // Голос України. – 2019. – 28 груд. (№ 250). – С. 11.

115. Соколовська, Л. Тут лікують від найскладніших жіночих хвороб : [гінеколог. від-ня Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 7.

116. Соколовська, Л. Не можна жувати безперестанку – це завдає шкоди підшлунковій : [діяльність гастроентеролог. від-ня

Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2019. – 6 берез. (№ 10). – С. 7.

117. Коваленко, І. Іван Коваленко : «Доступні стоматологічні послуги – це здорове суспільство» : [Черкас. обл. стоматолог. поліклініка] : бесіда з голов. лікарем закл. Іваном Коваленком / інтерв'ю вела Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2019. – 20 берез. (№ 13). – С. 6.

118. Трофименко, Н. Реорганізація служби крові : безпека і європейські стандарти : [реформи КЗ «Черкас. обл. станція переливання крові»] : бесіда з дир. ТОВ «ЧОЦСК «Черкаси-плазма» Наталією Трофименко / спілкувався Роман Кирей // Черкас. край. – 2019. – 27 лют. (№ 9). – С. 6.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ. ТУРИЗМ

119. Спорт на Черкащині : енциклопед. довід. / упоряд. В. Б. Страшевич ; Від-ня НОК України в Черкас. обл., Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Упр. у справах сім'ї, молоді і спорту. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 319 с., [26] с. іл. : іл.

120. 7 цікавих фактів з історії черкаського спорту : з чого розпочалася спорт. історія області? / за інформацією сайту «in.ck.ua» // 7 днів Черкаси. – 2019. – 30 січ. (№ 5). – С. 16.

121. Брезінський, І. В. Кам'янщина спортивна / Іван Брезінський. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – Кн. 1. – 370 с.

* * *

122. Нераденко, Т. М. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Нераденко Тетяна Миколаївна ; Тетяна Нераденко ; [упоряд. Т. М. Нераденко] ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 497 с. : іл. – Містить бібліогр.

Пам'ятки, визначні місця, музеї, заповідники, мистецькі заклади, культові споруди Правобережної Черкащини.

123. Туристичне краєзнавство : Канівщина : навч.-метод. посіб ; (за ред. Любіцевої О. О.) ; Київ. Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка,

Геогр. ф-т, Каф. країнознавства та туризму. – Київ : Альфа-ПІК, 2017. – 194 с.

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ.

124. Майдан від першої особи. Регіональний вимір. Вип. 3, ч. 2. Львівська–Чернігівська області / Укр. ін-т нац. пам'яті ; [уклад. Г. Боднар та ін. ; відп. ред. Т. Привалко]. – Київ : К.І.С., 2018. – 431 с. : іл.

Спогади учасників та очевидців протестних акцій на Черкащині, які відбувалися під час Революції Гідності. Листопад 2013 року–лютий 2014 року – с. 329–354.

124. Марченко, В. Як пожвавити діяльність, радилося черкаське козацтво : [Черкас. крайове т-во укр. козацтва] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2019. – 6 лют. (№ 6). – С. 8.

126. Мушта, О. Д. З історії Кам'янського осередку Народного Руху України : побиття Галицької молоді 1990 року / Мушта О. А // Іст. архів. – 2017. – Вип. 18. – С. 105–111. – Бібліогр.: с. 110–111.

ДЕРЖАВНА ВЛАДА І УПРАВЛІННЯ

Об'єднані територіальні громади Черкащини

127. Хто очолив територіальні громади на Черкащині за результатами голосування 23 грудня // Черкас. край. – 2019. – 2 січ. (№ 1). – С. 2.

128. Тірон, В. Володимир Тірон : «Працюємо спільно – досягаємо результату» : [розвиток Кам'ян. ОТГ] бесіда з головою Володимиром Івановичем Тіроном / інтерв'ю вела Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2019. – 20 лют. (№ 8). – С. 5.

129. Кирей, Р. Свіжий вітер змін торкнувся глибинки : у Степанцях на Черкащині ОТГ сама вирішує питання, які раніше належали до компетенції район. влади : [Канів. р-н] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2019. – 22 лют. (№ 36). – С. 6.

130. Степанов, М. У Карашинській ОТГ шанують національного героя Китаю і українського композитора, оновлюють інфраструктуру і вирощують кіз : [розвиток Карашин. ОТГ, Корсунь-Шевченків. р-н] / Максим Степанов // Вечірні Черкаси. – 2019. – 30 січ. (№ 5). – С. 5.

Участь черкащан в АТО, ООС

131. Пам'ять серця : зб. інформ. та фотоматеріалів, присвяч. черкасцям, які загинули, захищаючи права і волю укр. народу, держ. незалежність та територ. цілісність країни під час проведення антитерорист. операції, яка з 2014 р. триває в Донец. та Луган. обл. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 314 с.

132. Під час боїв за Донецький аеропорт загинули 19 черкащан // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 23 січ. (№ 4). – С. 8.

* * *

133. Осавуленко, С. Андрій Білецький : «Ми дочекаємося моменту й заберемо в Росії своє» : у Черкасах відкрили клуб дозвілля імені Сергія Амброса : [вшанування пам'яті С. Амброса, патріота полку «Азов», який загинув у 2015 р. на Донбасі] / Сергій Осавуленко // Вечірні Черкаси. – 2019. – 20 лют. (№ 8). – С. 13.

134. Лісова, Л. Він любив село і мріяв про власний дім... : [на Луганщині загинув учасник АТО С. Данілейченко, житель с. Вербовець Катеринопіл. р-ну] / Лідія Лісова // Голос України. – 2019. – 23 лют. (№ 37). – С. 9.

135. Кирей, Р. Останній погляд старшого сержанта Сергія Кобченка : [канівець, захисник на сході України, посмертно нагородж. орденом «За мужність»] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2019. – 26 січ. (№ 17). – С. 12.

136. З гранатометом і хрестом проти варварів – фото воїна-черкащанина вразило світ : [загиблий С. Собченко, колиш. житель м. Канів – символ війни в Україні] // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 1.

РЕЛІГІЯ

137. Стригун, Ю. Президент відкрив у Черкасах пам'ятник українському митрополиту Василю Липківському : черкащани могли також споглядати Томос, виставл. у Свято-Троїцькому соборі та біля пам'ятника / Юрій Стригун // Вечірні Черкаси. – 2019. – 23 січ. (№ 4). – С. 3.

138. Голиш, Г. Данина пам'яті легендарному Василю Липківському : [уроч. відкриття пам'ятника митрополиту Василю Липківському у м. Черкаси] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2019. – 24 січ. (№ 4). – С. 1, 4.

139. На Черкащині п'ять громад перейшли до Православної Церкви України // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 9 січ. (№ 1/2). – С. 1.

140. Черкаський митрополит Іоан очолив у ПЦУ капеланську службу // Вечірні Черкаси. – 2019. – 13 лют. (№ 7). – С. 10.

141. Священника з Черкащини обрали до Синоду Православної церкви України : [митрополит Черкаський та Чигиринський Іоан] / за повідомл. «Главком» // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 13 лют. (№ 7). – С. 7.

142. Зелененко, Л. Козацька церква у Каневі стала провісником отримання Україною Томосу : [Храм Покрови Богородиці поблизу Чернечої гори] / Лариса Зелененко // Вечірні Черкаси. – 2019. – 2 січ. (№ 1). – С. 17.

143. Голиш, Г. Відомий церковний діяч із Златокраю : [про Єпифанія (Є. С. Канівецького), уродженця с. Благодатне Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2019. – 10 січ. (№ 2). – С. 6.

НАУКА. ОСВІТА

144. Фестиваль роботів і їхніх творців : [Третій регіон. фест. з робототехніки FIRST LEGO League в м. Черкаси серед школярів] // Нова Доба. – 2019. – 31 січ. (№ 5). – С. 1.

145. Калюжна, С. Недитячі винаходи : [про талановитих винахідників, учнів Малої академії наук, школярів Кам'ян., Городищен.

та Уман. р-нів] / Сніжана Калюжна, Юлія Світайло // Нова Доба. – 2019. – 24 січ. (№ 4). – С. 6–7.

146. Карнарук, Л. Владислав Федоряка переміг у 30 конкурсах : [черкащанин, переможець XVI Всеукр. благод. дит. фестивалю «Чорноморські ігри» у 2018 р.] / Любов Карнарук // Газета по-українськи. – 2019. – 9 січ. (№ 2). – С. 21.

147. Стригун, Ю. Тетяну Карло нагородили премією Верховної Ради : учителька дізналася про нагородження із соц. мережі Facebook : [Т. А. Карло, директор НВК «Загальноосвітня школа I–III ступенів № 3 – колегіум» Смілян. міськ. ради] / Юрій Стригун // Вечірні Черкаси. – 2019. – 9 січ. (№ 2). – С. 6.

148. Моренко, Л. Робітничі кадри завтрашнього дня готує Державний навчальний заклад «Корсунь-Шевченківський професійний ліцей» / Людмила Моренко // Черкас. край. – 2019. – 20 лют. (№ 8). – С. 9.

149. Шлях освітянина довжиною в життя : [про В. О. Молоцило, директора ДНЗ «Черкаське вище професійне училище будівельних технологій»] / Колектив ДНЗ «Черкаське вище професійне училище будівельних технологій» // Нова Доба. – 2019. – 10 січ. (№ 2). – С. 6.

150. Ялівець, М. В університеті готуються до набору фахівців за спеціальністю «Агрономія» : [Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького] / Михайло Ялівець // Нова Доба. – 2019. – 21 лют. (№ 8). – С. 10.

151. У Черкасах підготували понад 90 військових спеціалістів : [каф. військ. підгот. ЧНУ ім. Б. Хмельницького] // Акцент. – 2019. – 16 янв (№ 3). – С. 2.

152. Лісова, Л. Тут вивчають і досліджують код нації : [про ф-т укр. філології Уман. пед. ун-ту ім. П. Тичини] / Лідія Лісова // Голос України. – 2019. – 4 січ. (№ 2). – С. 9.

153. Марченко, В. Нові сорти – колективна багаторічна праця : науковці Уман. НУС запропонували хліборобам нові сорти Трикале та озимої пшениці : [каф. генетики, селекції рослин та біотехнології Уман. нац. ун-ту садівництва] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2019. – 20 берез. (№ 13). – С. 10.

154. Фалько, Я. Хімпром України : в зоні турбулентності, або Хто у нас «відповідальний» за продовольчу безпеку держави? : [членами ДП «Черкаського НДІ техніко-економічної інформації в хімічній промисловості» розроблена «Стратегія розвитку хімічної промисловості України до 2030 року»] / Ярослав Фалько // Голос України. – 2019. – 22 лют. (№ 36). – С. 1, 8–9.

КУЛЬТУРА

155. Черкащина : культура і суспільство / [упоряд. О. О. Шабатін ; ред. Т. М. Федорова]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., [2018?]. – 53, [1] с. : іл.

Культура Черкащини у 2018 р. Діяльність закладів культури, творчих спілок, громадських організацій. Фестивалі, конкурси.

156. У краєзнавчому музеї презентували вишиту карту, присвячену 65-річчю Черкаської області // Вечірні Черкаси. – 2019. – 30 січ. (№ 5). – С. 9.

157. Марченко, В. Вишиванка за мічений осколками баян : у Жашкові ентузіаст створив музей гармошок : [І. І. Сухий, засл. працівник культури України, житель м. Жашків] / Василь Марченко // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 30 січ. (№ 5). – С. 8.

158. Світайло, Ю. У черкаській гімназії створили унікальний музей букварів : [Перша міськ. гімназія м. Черкаси] / Юлія Світайло // Нова Доба. – 2019. – 31 січ. (№ 5). – С. 4.

Засоби масової інформації

159. Соколовська, Л. Чому книги перестають бути взірцем грамотності? : [проблеми з книговидавництва та популяризації читання на Черкащині] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2019. – 2 січ. (№ 1). – С. 6.

160. Балякіна, Т. Олег Ганін. Людина з фотоапаратом : [О. Ганін, фотокореспондент, житель м. Черкаси] / Тетяна Балякіна // 7 днів Черкаси. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 16.

161. Журналіст і рятувальник Василь Марченко святкує ювілей : [В. Марченко, журналіст газ. «Черкаський край»] / [редакція газети] // Черкас. край. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 16.

162. Василега, В. Світлій людині – світла пам'ять... : [про К. П. Таран, журналістку, колиш. жительку м. Черкаси. Некролог] / Вікторія Василега, матеріал із особ. сторінки «Фейсбук» Ольги Таран // Нова Доба. – 2019. – 10 січ. (№ 2). – С. 10.

163. Сенс життя у любові до професії : [про К. П. Таран, журналістку, колиш. жительку м. Черкаси. Некролог] // 7 днів Черкаси. – 2019. – 9 січ. (№ 2). – С. 3.

МИСТЕЦТВО. ЧЕРКАЩИНА У ТВОРАХ МИСТЕЦТВА

164. Юхно, Б. Старший будівничий : до 95-річчя з дня народж. Олександра Ренькаса : [О. С. Ренькас, колиш. голов. архітектор Черкас. обл.] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 3 січ. (№ 1). – С. 10.

165. Бебешко, Л. Українська вишиванка : мальовн. узорі, мотиви, схеми крою / Лідія Бебешко ; [ред. О. Е. Лісовикова]. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2018. – 127 с. : іл.

Чоловічі сорочки. Черкащина – с. 124–126.

166. Нікітенко, Л. Єдині краса й історія : черкас. майстрині вишили рушник довжиною 22 метри : [«Рушник черкаської єдності», найдовший в Україні] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2019. – 29 січ. (№ 10). – С. 13.

167. Юхно, Б. Колекційний Шевченко, або двічі у гостях : [про творчість черкас. скульптора В. Г. Крючкова] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 7 берез. (№ 10). – С. 5, 16–17.

168. Соколовська, Л. Іван Фізер уперше представив свій живопис : [виставка етюдів черкас. худож. І. Фізера в Черкас. худож. музеї] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2019. – 13 берез. (№ 11). – С. 4.

169. Соколовська, Л. Щось давно ми не чули Моцарта... : [про симфон. оркестр Черкас. філармонії і його керівника О. Дяченка] / Лариса Соколовська, Лідія Лісова // Голос України. – 2019. – 16 лют. (№ 32). – С. 10.

170. Щедрий вечір, Україно! [Ноти] : (щедрівки, колядки) / Від. культури і туризму Чорнобаїв. РДА Черкас. обл., Чорнобаїв. район. Будинок культури, Метод. від. ; [упоряд. Б. В. Камінський]. – Чорнобай : [б. в.], 2017. – [53] с.

Новорічні пісні центральних областей України, зокрема Черкащини (Чорнобаїв. р-н). Твори чорнобаїв. композитора Бориса Камінського, його обробки народних пісень.

171. Світайло, Ю. Життя на сцені і поза нею : [минуле й сьогодні черкас. театрів] / Юлія Світайло, Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2019. – 27 берез. (№ 13). – С. 1, 10.

* * *

172. Чабанюк, В. На Черкащині зняли українське народне кіно [«Чорний козак»] / Владислав Чабанюк // Черкащина : культура і суспільство / [упоряд. О. О. Шабатін ; ред. Т. М. Федорова]. – Черкаси, [2018?]. – С. 12–15 : іл.

173. Марченко, В. Відбулася прем'єра фільму «Крути 1918», сцени якого знімали на Черкащині в Сигнаївці / Василь Марченко // Черкас. край. – 2019. – 30 січ. (№ 5). – С. 1.

174. «На роль Софії шукали обличчя поза часом» : головна героїня фільму «Крути 1918» Надія Коверська : [Н. Коверська, актриса, уродженка м. Черкаси] / за матеріалами «ВиЧерпно» // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 27 лют. (№ 9). – С. 11.

Діячі культури і мистецтва, імена яких пов'язані з краєм

175. Забутий подвижник : життя і смерть Євгена Вирового : [укр. педагог, громад. та культур. діяч, уродженець м. Сміла] / Наталія Кулик // Освіта України. – 2019. – 25 лют. (№ 8). – С. 14–15.

176. Осипенко, О. Теплохід «С. С. Гулак-Артемівський». Був такий... : 16 лют. виповнилося 206 років з Дня народж. співака й композитора : [вшанування пам'яті] / Ольга Осипенко // День. – 2019. – 22-23 лют. (№ 33/34). – С. 12.

177. Кравець, А. Всесвітня слава Ежена Деслава : режисер, якого вважали французом, був родом із канівської Таганчі / Андрій Кравець // Козац. край. – 2019. – Берез. (№ 1). – С. 5.

178. Шевчук, І. Хлопці фліртували на всі боки – і чешки тратили голови : [про гастролі Укр. республік. хор. капели під диригуванням О. Кошиця] / Ігор Шевчук // Країна. – 2019. – № 10. – С. 7.

179. Кравець, А. Шумер : цивілізація першого колеса й перших грошей : загальнонавч. найкращим дослідником першого на планеті письма став американець жашків. походження : [Крамер С. Н., шумеролог, сходознавець, уродженець м. Жашків] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2019. – 20 лют. (№ 8). – С. 18.

180. Шекет, Ю. Кароліна Вітгенштейн та Ференц Ліст : духовні близнюки : [К. Вітгенштейн, княгиня, кохана Ф. Ліста, уродженка м. Монастирище] / Юлія Шекет // Жінка. – 2019. – № 3. – С. 14–15.

181. Голиш, Г. Жертва «Червоного терору» : [про О. Островського, актора, письменника, режисера, громад. діяча, уродженця м. Золотоноша] / Г. Голиш // Нова Доба. – 2019. – 14 лют. (№ 7). – С. 9.

МОВА. ФОЛЬКЛОР. ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. КРАЙ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ

182. У реєстрі тих, хто ходив проти Москви у 1581 році, багато козаків записалися, як Черкащанин і Канівець... : [версія походження слова «черкаси»] // Козац. край. – 2019. – Берез. (№ 1). – С. 7.

183. Юхно, Б. Любовні легенди Черкащини / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 14 лют. (№ 7). – С. 6–7.

* * *

184. Гаптар, М. Л. На ясен день : [поезія] / Максим Гаптар ; [передм. В. Т. Поліщука]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 159 с.
Автор – колишній житель с. Орловець Городищен. р-ну.

185. Третяк, В. Іван Семенович Дробний : [про життя та творчість вчителя і письменника, колиш. жителя м. Золотоноша] / Валентина Третяк // Нова Доба. – 2019. – 24 січ. (№ 4). – С. 10.

186. Василь Захарченко : пам'яті письменника : [добірка есе] / [Василь Захарченко] // Черкас. край. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 6.

187. Захарченко, В. Добри вечір, хато... : новела / Василь Захарченко // Черкас. край. – 2019. – 6 лют. (№ 6). – С. 7.

188. Поліщук, В. Обласний літературний конкурс новелістичних творів імені Василя Захарченка : [щоріч. обл. літ. конкурс] / Володимир Поліщук // Черкас. край. – 2019. – 9 січ. (№ 2). – С. 15.

189. Зінченко, С. Сергій Зінченко : «Першу книгу я написав... зі злості» : [про творчість] : бесіда з письменником Сергієм Зінченком, жителем с. Головкивка Чигирин. р-ну / спілкувався Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 28 лют. (№ 9). – С. 10.

190. Кикоть, В. М. 25 американських поетів у перекладі Валерія Кикотя = 25 American Poets translated by Valeriy Kykot / Валерій Кикоть ; [передм. авт.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 145, [6] с.

Довідка про перекладача – с. 145.

191. Кошелюк, В. Green Card : роман / Володимир Кошелюк ; [передм. Л. Кононовича]. – Харків : Фабула, 2017. – 398 с. – (Дебют).

Автор – лауреат конкурсу «Коронація слова», педагог, житель м. Корсунь-Шевченківський. Про нього – с. 399.

192. Соколовська, Л. «Нам кохати залишилося довше, ніж жити...» : [про кн. «Поезії» Ю. Макаренка, поета, жителя с. Дзензелівка Маньків. р-ну] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2019. – 6 берез. (№ 10). – С. 6.

193. Микола Негода : «Пісня над степом...» : біобібліогр. покажч. / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Н. В. Адешелідзе та ін. ; наук. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2018. – 66 с. – (Серія «Черкащини славетні імена»). – Алф. покажч.: с. 61–62. – Ім. покажч.: с. 62–64.

194. Поліщук, В. Пам'яті Сергія Носаня : [некролог] / Володимир Поліщук // Вечірні Черкаси. – 2019. – 27 лют. (№ 9). – С. 9.

195. Павленко, М. С. (лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»). Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських : [для серед. шк. віку] / Павленко Марина Степанівна ; Марина Павленко ; [іл. О. Ваніфатової]. – 8-ме вид. – Вінниця : Теза, 2018. – 217, [3] с. : іл. – (Русалонька із 7-В ; кн. 1).

Автор – жителька м. Умань.

196. Павленко, М. С. (лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Дитячий Портал»). Русалонька із 7-В та Загублений у часі : [для серед. шк. віку] / Павленко Марина Степанівна ; Марина Павленко ; [іл. О. Ваніфатової]. – 5-те вид. – Вінниця : Теза, 2018. – 215 с. : іл. – (Русалонька із 7-В ; кн. 2).

197. Павленко, М. С. (лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»). Русалонька із 7-В проти русалоньки з Білокрилівського лісу : [для серед. шк. віку] / Павленко Марина Степанівна ; Марина Павленко ; [іл. О. Ваніфатової]. – 6-те вид. – Вінниця : Теза, 2018. – 281, [3] с. : іл. – (Русалонька із 7-В ; кн. 3).

198. Павленко, М. С. Русалонька із 7-В плюс дуже морська історія : [для серед. шк. віку] / Павленко Марина Степанівна ; Марина Павленко ; [іл. О. Ваніфатової]. – 2-ге вид. – Вінниця : Теза, 2016. – 250 с. : іл. – (Русалонька із 7-В ; кн. 5).

199. Павленко, О. Бандерівки : [оповідання] / Ольга Павленко // Березіль. – 2018. – № 10/12. – С. 54–63.

200. Поліщук, П. М. Вінки сонетів : [поезія] / Петро Поліщук ; [передм. Є. Барана]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 265 с.

Автор – житель м. Умань.

201. Тараненко, Л. В. Стоїть душа перед порогом... : (вибране) / Людмила Тараненко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 239 с.

Автор – жителька м. Черкаси.

* * *

202. Гаптар, М. «Я серцем пригадую Умань» ; До Дніпра ; Тарасова гора ; Канів ; «Мое село у бабиному літі...» ; «Над Тясмином знов осінь золота...» ; Осінній ярмарок у Смілі : [поезії] / Максим Гаптар // Гаптар М. На ясен день : [поезія]. – Черкаси, 2018. – С. 30, 38–39, 110, 118, 129, 136, 148–149.

203. Яценко, П. Нечуй. Немов. Небач : засновано на реальних подіях і біографії Івана Нечуя-Левицького : кінороман / Петро Яценко. – Львів : ЛА «Піраміда», 2017. – 148 с.

Письменники, імена яких пов'язані з краєм

204. Гулак-Артемівський, П. П. Байки / П. П. Гулак-Артемівський. – Київ : Центр учбової літ., 2017. – 98 с.

205. Михайло Драй-Хмара / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; передм., упоряд. текстів та прим. С. А. Гальченка ; [голов. ред. О. В. Красовицький]. – Харків : Фоліо, 2018. – 498, [2] с. – (Митці на прицілі).

Вибрані твори, щоденникові записи, листи, автобіографії, слідча справа Михайла Драй-Хмари, поета, уродженця с. Малі Канівці Чорнобаїв. р-ну.

206. Карпіловська, Є. Історія науки крізь життєпис ученого : Ніна Федорівна Клименко (22.10.1939–30.08.2018) : [укр. мовознавець, член-кореспондент Нац. акад. наук України, уродженка Черкас] / Євгенія Карпіловська // Укр. мова. – 2018. – № 3. – С. 137–147.

207. Калиновська, Т. Вечір пам'яті Василя Симоненка об'єднав покоління / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2019. – 16 січ. (№ 3). – С. 6.

208. Корольова, Н. Наша кандидатка на здобуття премії : [про Н. П. Черкас (Прищєпа), письменницю, переселенку з Донбасу, уродженку с. Сигнаївка Шполян. р-ну] / Надія Корольова // Черкас. край. – 2019. – 23 січ. (№ 4). – С. 8.

Тарас Шевченко

209. Попович, М. В. Тарас Шевченко / Мирослав Попович // Попович М. Нарис історії культури України / Мирослав Попович. – Вид. 2-ге, доповн. – Київ, 2017. – Розд. VI, § 5. – С. 362–379.

210. Тарас Шевченко : факти про митця, яких не знає більшість // Літ. Україна. – 2019. – 16 берез. (№ 11). – С. 1.

211. Мельниченко, В. Тарас Шевченко : «Відпустив бороду, справжнє помело» : [маловідомі подробиці життя Т. Г. Шевченка] / Володимир Мельниченко // Слово Просвіти. – 2019. – 14-20 берез. (№ 11). – С. 12–13.

212. Юхно, Б. Сам собі Тарас : [факти з життя Т. Г. Шевченка] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 7 берез. (№ 10). – С. 16–17.

213. Шевченко міг прожити до глибокої старості : історик розповіла, що підірвало здоров'я Кобзаря / за інформацією з блогу Лідії Гайдар // Вечірні Черкаси. – 2019. – 13 берез. (№ 11). – С. 18.

214. Орел, А. На Черкащині Шевченко намагався одружитися та був заарештований : [1859 р.] / Анна Орел // Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 13 берез. (№ 11). – С. 9.

215. Жадько, В. О. Київська земля – Тарасова колиска : цикл докум. нарисів / Віктор Жадько. – Київ : Преса України, 2017. – 639 с. : іл. – Ім. покажч.: с. 623–632. – Бібліогр.: с. 633–639.

Є нариси про родовід Т. Шевченка, шевченківські місця на Черкащині.

Зміст

Від укладача.....	3
Загальні праці про область. Міста і села краю. Адміністративно-територіальний поділ.....	4
Краєзнавство. Пам'ятки історії і культури.....	5
Археологія. Етнографія.....	6
Історія.....	7
Історія краю до 1917 року.....	8
Черкащина в період Української революції 1917–1921 рр.....	9
20-ті–30-ті роки ХХ ст. на Черкащині.....	10
Край в роки Другої світової війни.....	10
Друга половина ХХ ст.–ХХІ ст.....	12
Історія міст і сіл Черкащини.....	12
Громадсько-політичні, історичні та військові діячі, імена яких пов'язані з краєм.....	14
Природа. Екологія.....	15
Економіка області.....	16
Промисловість. Транспорт. Комунальне господарство.....	16
Сільське господарство.....	17
Охорона здоров'я.....	18
Фізична культура і спорт. Туризм.....	19
Суспільно-політичне життя області.....	20
Державна влада і управління.....	20
Об'єднані територіальні громади Черкащини.....	20
Участь черкащан в АТО, ООС.....	21
Релігія.....	22
Наука. Освіта.....	22
Культура.....	24
Засоби масової інформації.....	24
Мистецтво. Черкащина у творах мистецтва.....	25
Діячі культури і мистецтва, імена яких пов'язані з краєм.....	26
Мова. Фольклор. Літературне життя. Край в літературних творах.....	27
Письменники, імена яких пов'язані з краєм.....	30
Тарас Шевченко.....	30

Бібліографічне видання

**ЛІТЕРАТУРА ПРО ЧЕРКАСЬКУ ОБЛАСТЬ
ЗА І КВАРТАЛ 2019 РОКУ**

Бібліографічний покажчик

Укладач
Демченко Людмила Тимофіївна

Відповідальна за випуск ***Л. П. Капкаєва***

Редагування, комп'ютерне опрацювання ***Л. Я. Радиш***

Формат 60x84/16

Видавець і виготовлювач
Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка»,
вул. Байди-Вишневецького, 8, м. Черкаси, 18001

Підписано до друку 02.05.2019. Тир. 35. Ксерокс ОУНБ імені Тараса Шевченка